

**PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF BANK INVESTMENT
LENDING IN UKRAINE**

Dzenis Victoria Alexandrovna

cand. econ. science, associate professor

department of banking

finance faculty

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Kharkov, Ukraine

Goryanik Olesya Viktorovna

student

department of banking

finance faculty

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Kharkov, Ukraine

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО
ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Дзеніс Вікторія Олександрівна

канд. екон. наук, доцент

кафедра банківської справи

фінансовий факультет

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

м. Харків, Україна

Горяник Олеся Вікторівна

студентка

кафедра банківської справи

фінансовий факультет

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

м. Харків, Україна

Abstract. The article considers the theoretical foundations of Bank investment lending. Investigated the status of Bank investment crediting in modern conditions of national economy of Ukraine. Analyzes the current aspects that affect the development of the banking investment lending, and proposed possible solutions to the discussed issues.

Key words: bank, bank loan, bank investment lending, investment, real sector, national economy.

Анотація. У статті розглянуто теоретичні основи банківського інвестиційного кредитування. Досліджено стан банківського інвестиційного кредитування в сучасних умовах національної економіки України. Проаналізовано сучасні аспекти, які впливають на розвиток банківського інвестиційного кредитування, та запропоновано можливі шляхи вирішення розглянутих питань.

Ключові слова: банк, банківський кредит, банківське інвестиційне кредитування, інвестиції, реальний сектор, національна економіка.

В умовах сучасного економічного розвитку України банківське інвестування набуває дедалі вагомішого значення, головним чином фінансового забезпечення розвитку реального сектору національної економіки, яке розкривається у формі банківського інвестиційного кредитування.

Матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції «Економіка та менеджмент у кризовий період»

Серед дослідників, у роботах яких висвітлюється питання щодо банківського інвестиційного кредитування займалися як зарубіжні, так і вітчизняні вчені-економісти та економісти-практики. Найвідомішими в цих напрямках є праці А. Болдова [1], Ю. Васишишен [2], О. Заславська [3], О. Колодізев [4] та інших провідних вітчизняних економістів. Незважаючи на значний вклад вчених-економістів у дослідження даного питання, єдиний підхід до визначення проблем банківського інвестиційного кредитування та перспектив його розвитку в Україні є досі відсутнім.

Тому метою роботи є висвітлення основних проблем активізації та трансформації банківського інвестиційного кредитування в Україні та пошук обґрунтованих шляхів їх вирішення.

Основним джерелом інвестиційних ресурсів виступає банківське кредитування. Банки виходять на інвестиційний ринок як особливі суб'єкти, основною діяльністю яких є кредити та інвестиції. Їх участь в інвестиційних процесах сприяє рівномірному розподілу фінансових ресурсів між різними сферами підприємницької діяльності [1, с. 77].

Динаміка наданих кредитів за період 2015 – 2017 рр. наведена в табл.1 [4].

Таблиця 1. Динаміка наданих кредитів за період 2015-2017 рр.

Показник, млн. грн	Рік		
	2015	2016	2017
Активи	1 254 385	1 263 359	1212812
Надані кредити:	1009768	988686	996205
Кредити, надані суб'єктам господарювання	830 632	847 092	840017
Кредити, надані фізичним особам	175 711	829774	154802
Кредити, що надані органам державної влади	3 360	1 427	1380
Кредити, що надані небанківським кредитним установам	65	20	16

Як видно з табл. 1. основною складовою кредитів протягом 2015-2017 рр. були кредити, надані суб'єктам господарювання та фізичним особам. При чому за досліджуваний період спостерігається негативна тенденція до зменшення загальних активів в цілому по банківській системі, наслідком чого є зменшення кількості наданих кредитів.

Джерелами формування кредитно-інвестиційного портфеля банків виступають як власні, так і позикові та залучені фінансові ресурси, які передбачають зміну його обсягів пропорційно масштабам розвитку банківської сфери. На рис. 1. представлено динаміку обсягу кредитно-інвестиційного портфеля банків України за період 2013-2017 рр. [4].

Як видно з рис. 1. найбільшого значення обсягу кредитно-інвестиційного портфеля банків України досягають станом на 01.01.2015 р. До цього часу, за період 2013-2015 рр. відбулося різке збільшення значення даного показника, що свідчить про підвищення інвестиційної активності банківських установ. За останні декілька років спостерігається негативна тенденція до зменшення обсягу кредитно-інвестиційного портфеля банків України.

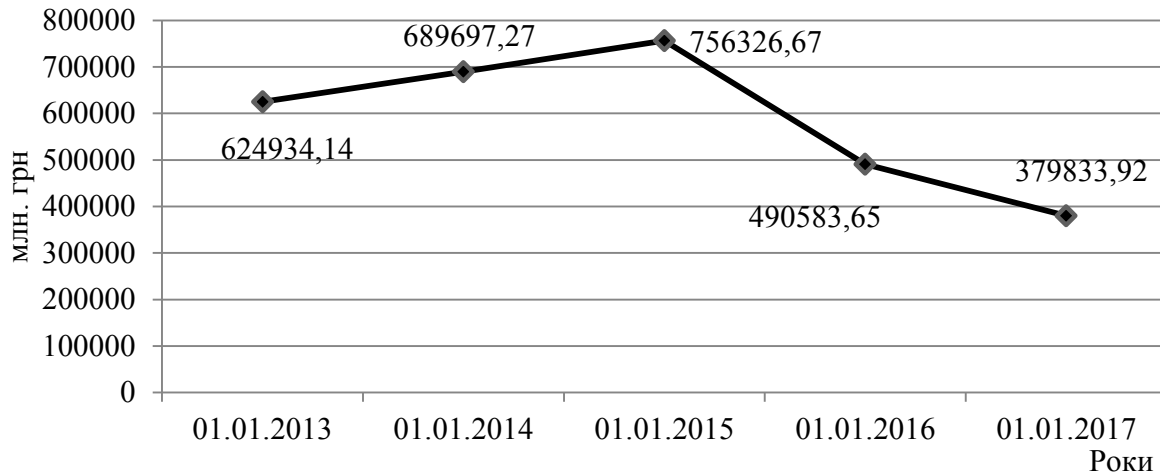

Рис. 1. Динаміка кредитно-інвестиційного портфеля банків України за період 2013-2017 рр.

Існує ряд причин, які стримують інвестиційну діяльність банків за проаналізований період 2013-2017 рр. Основними з них є:

- невідповідність термінів ресурсної бази та інвестиційних проектів;
- низький рівень платоспроможності позичальників;
- значний рівень ризиків інвестування для банків;
- високі ставки відсотка за кредитами;
- відсутність дієвих стимулів банківського інвестиційного кредитування державою [2].

Для більш детального аналізу доцільно розглянути також структуру кредитно-інвестиційного портфеля банків України (табл. 2) [4].

Таблиця 2. Структурна складова кредитно-інвестиційного портфеля банків України за період 2013-2017 рр.

Складова кредитно – інвестиційного портфелю банків (млн. грн.)	Рік				
	2013	2014	2015	2016	2017
Кредитний портфель	624934	689697	756327	490584	379834
В тому числі:					
Міжбанківські кредити	22440	33807	8621	11075	3147
Резерв під заборгованість банків	758	508	945	142	58
Кредити юридичним особам	518530	539566	651387	474627	426661
Кредити фізичним особам	126386	138782	150325	119955	98009
Резерв під кредити та заборгованість клієнтів	105222	99572	148033	169874	284870
Цінні папери	63559	77622	94971	54944	1369944

Як видно з табл. 1. основною складовою кредитно-інвестиційного портфеля банків України виступають саме кредити, надані фізичним та юридичним особам (у тому числі й кредитно-інвестиційного характеру).

Частка міжбанківських кредитів станом на 01.01.2015 р. досягла мінімального рівня, що в даному контексті є позитивним фактором, оскільки даний вид кредитування не передбачає прямого впливу на забезпечення реального сектора економіки інвестиційними ресурсами, маючи лише опосередковане значення у процесах перерозподілу коштів між банківськими установами.

Матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції «Економіка та менеджмент у кризовий період»

Формування кредитно-інвестиційного портфеля банку є непростим і досить важливим завданням й тому виникає необхідність в оптимізації кредитно-інвестиційного портфеля, що дасть змогу підвищити ефективність кредитних й інвестиційних операцій.

На основі проведених досліджень можливо зробити деякі висновки. По-перше, варто зазначити, що за останні роки в Україні значно погіршилися умови для ведення кредитно-інвестиційної діяльності. По-друге, за період 2013–2017 рр. спостерігається незначне зростання інвестиційної активності банків. По-третє, банки продовжують політику зменшення обсягів вкладень у корпоративні цінні папери, одночасно збільшуючи їх у державні; інвестують у цінні папери на продаж та до погашення; не зацікавлені у прямих інвестиціях в асоційовані та дочірні компанії, а також в торгіві цінні папери [3, с. 344].

Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки щодо шляхів подолання причин низької ефективності інвестиційної діяльності банківських установ:

- необхідно розробити та впровадити невідкладні заходи щодо активізації участі банків у фінансуванні інвестиційних проектів;
- на державному рівні повинна бути сформована цільова структурна модель банківської системи України, яка б передбачала виділення сегмента інвестиційних банків;
- доцільно розглянути можливість запровадження обґрунтованих у роботі заходів щодо підвищення ефективності діяльності банківських установ на інвестиційному ринку, а також визначити напрямки вирішення розглянутих проблем, які стримують активізацію діяльності банків у напрямку акумулювання довгострокових фінансових ресурсів та їх ефективного перерозподілу до підприємств реального сектору економіки.

Література:

1. Василюшен Ю.В. Аналіз сучасного стану кредитно-інвестиційної діяльності комерційних банків України / Ю.В. Василюшен // Журнал «Ринок цінних паперів». – 2013. – № 9–10. – С. 77–80.
2. Василюшен Ю.В. Інвестиційна діяльність як особлива сфера банківської діяльності / Ю.В. Василюшен, О.В. Нагорна // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013 – № 7 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
3. Колодізев О.М. Кредитно-інвестиційна діяльність банків України: сучасний стан і перспективи розвитку / О.М. Колодізев, Н.М. Власенко // Бізнес Інформ. – 2013. – № 11. – С. 342–347.
4. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>.